

מי שאמר פרק רביעי נזיר

כ.ט.

עין משפט נר מצוה

גו א מיי פ"ג מהל' זניא
 ג' ט ופ"ד מהל' ספילין
 ג' ה' ופ"ה מהל' מ"ח הל'
 א ופ"ו מהל' לזב הל' יט
 ופ"ז מהל'ט סוכה הלכה א
 ופ"ח מהל'ט מגילה הלכה א
 ופ"ט מהל'ט שבת עשור
 הלכה ט סגן עשין כל כו כי
 מד טו"ש"ע א"ח ט"ו סגני
 ג ופ"י לו סגני ג ופ"י מדט
 וטו"ש"ע יו"ד ט"ו רמה סגני
 ה' וטו"ש"ע א"ח ט"ו מדט
 ספני ג ופ"י מדט ספני ג
 ופ"י מדט ספני א ופ"י
 מדט ספני ג:

גו ב מיי פ"ג מהל' מירוח
 הל"ג:
 גח ג מיי פ"ג מהל' שמיטה
 הל"ג וט"ש ב"מ:
 גד מיי פ"ג מהל' מירוח
 הל' ד י:

גה ב מיי פ"ו מהל' ספול
 ופ"יט
 שס הל' ופ"א מהל' מוסרי
 ספרה הל' ו הל' ז:
 סז פ"א מהל' שגגות
 הל' א מיי שס פ"ה הל' ד
 ה ופ"א מהל' א"ר
 הל' א ופ"א מהל' מוסרי
 ספרה הל' ג:

סח ב מיי פ"ח מהל' שגגות
 הל"ג:

סח ב מיי פ"ח מהל'
 מחוקי ספרה הל"ג:
 סד י מיי פ"ח מהל' שגגות
 סס:

סה ב מיי פ"ח מהל'
 מחוקי ספרה הל"ג:
 סו ל מיי פ"ח מהל' מעשה
 קרינת הל"ג סגן עשין
 קפ:

תורה אור השלם

1. והקדוה בנהיה והקב את
 זובו לזכר ונצטק לאיש
 אשר ישקב על שמואל:
 ויקרא טו ל ג

הגהות התוספות

1. ז"ל ולא גריס ר"ח ס"ב.
 2. ז"ל וקצר כ"י ופ"י כ"י
 יהיה זה והמלא וכו' ומהו
 לא כ"י. ומהו דלמך לקמן
 נמחק. 3. ע"י בהיות ה"ב"ר
 לדיבור זה.

מוסף רש"י

חולין בעזרה. חולין ששטחו
 בעזרה דלפניו כהנה. לאו
 דאורייתא. פסקי שני
 (פסחים כב.) אין שחיטה
 לעוף מן התורה. ופסלי
 מותרים שבעל פה מהלכה
 למשה מסויין אילו, לא אלא מדברי
 סופרים, ואין צלח עוף קריה
 נבלה אלא אם כן משה מלאה
 או הכנה במה שלל על ידי
 סומים, אלא מורה או עוקר
 מימין כשר צו (חולין כד.)
 ועטס דלין שמיטה לעוף מן
 התורה, בשמיטה חולין (שם)
 ליק מוספק את דמו, שפסכה
 בעלמא (קדושין ע"א.)

פי' הרא"ש (המשך)

והכין פי' ר' יוסי בר חנינא
 אשכחן תנא דסבר כותיה
 [ומיהו לא ציטון] דאית ליה
 לר' יוסי בר יהודה הכי אלא
 מדקאמר בסמוך דאיש מדיר
 בנו בדין עד שגייע לעונת
 נדרים, ובתרי לישני אמרי
 דאית ליה כדי להנכו במצות

קסבר חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא. זין בהצאתן זין
 דשרי לאכול וכן מותר להציא א [הלחם והרצוע בשלה]
 מן האיל ולהניף בעזרה והאמורים של חטאת אירכא למימר ועלם
 לשם עמים והדס מירוק לשם ב שמים ועולה ושלימים יעשה לשם

נזנה: משום הכי כי מיטמא
 מייתי קרבן ציפורין. למשמע לר' י
 מדיר צנו צניור דכל תורת נזיר
 עליו ואם מיטמא מציא ציפורי אחד
 לעולה ואחד לחטאת ונאכל: אלא
 דרבי יוסי בר' חנינא קאביי בהן נביה.
 שהרי [מנמות] צמליקה והא לא
 קשיא ליה קאכיל טרפה דמליקה מן
 העורף וה"ל נשברה חוט השדרה
 דאיכא למימר דסבר ליה כמ"ד
 מחזיר הסומין אחורי העורף (חולין
 דף ט' ע' ז):

קסבר רבי יוסי בר' חנינא אין
 שחיטה לעוף מן התורה.
 ולא כריכא אלא נחירת סומין להוציא
 הדס דרך הסומים ומכיו מולק והוציא
 הדס מו לא כריך: ה"ל וסבר רבי
 יוסי בר' חנינא הכי והתניא א"ר
 יוסי בר' חנינא וכו' ולא גריס ר"ח
 דרבי יוסי דרבי חנינא אמר ר"ח הוא
 ולא מנא וגרס ר"ח הכי סבר לה
 כרבי יוסי בר' יהודה דאמר אין
 שמיטה לעוף וחולין שנשחטו בעזרה
 לאו דאורייתא סבר כרבי יוסי כרבי
 יהודה דלמך לקמן ומיניה לא אשכחנא
 בעלמא דאית ליה הכי אלא מהא
 דאמר לקמן עד מתי מדיר צנו צניור
 עד שגייע לעונת נדרים ואשכחנא
 לישנא דש"ס דפרשט [ועלמיה]
 דסבר כדי להנכו במצות וא"כ לדידי
 זקוק לומר כל מה שאמרנו לרבי יוסי
 כרבי חנינא דלין שמיטה לעוף מן
 התורה וחולין שנשחטו בעזרה לאו
 דאורייתא ורבינו תס מפרש דלין
 לשגש שפסדים דאח רבי יוסי בר'
 חנינא דשמעמין על כרחך תנא היה
 ואינו אומר שש"ס שמחוק צאמורל
 שהרי אמר רש"ל משום ר' יוסי בר'
 חנינא ור' יוסי בר' חנינא היה תלמיד
 דרבי יוחנן דאמר פסק שלטי
 דקסהדרין (דף ט' ע' ז) דרבי יוחנן סמכיה
 ואמר ליה אמור מה ששמעת ואין
 אמר רש"ל משמו אלא דלוי תרין
 הו"ו:

וסבר רבי יוסי בר'
 חנינא הכי והתניא מבין דאבאית
 [העוף] הבאה על הספק כגון זכ
 וזה מספק ויולדת ואינה יודעת אם
 ולד הפילה אם רוח הפילה:
 דאמר ר' יוחנן ופסקי נקבה
 דאמר דזכר מציא קרבן על
 הודיא כגון חטאת צממה אם אכל

חלצ והוא הדין נקבה דזה דבר פשוט בלא היקש הילכך
 נקיש מה זכר מציא על הספק דאם תלוי אף נקבה מציאה על
 הספק ג' וז"ע דזה נמי דבר פשוט [דפרשה] בלאשם תלוי כמיב (כגון)
 גזי איש וגזי אשה דכל התורה כולה (וצע"א יש לפרש) בלשון
 זכר נאמרה ונראה לר"י דמיירי צוז שגב על הזנה מה הזכר מציא
 חטאת אף נקבה מציאה [חטאת] ומה הוא מציא נמי ששהוא
 ספק זכ אף היא נמי מציאה חטאת עוף ד' היכא שגב עליה
 מציאה על הספק זכר ה' [והוא הדין דמציא מה זכר וכו'] אף נקבה
 מציאה על הספק זכר ומה מציאה על הספק כמו צמון ומה זכר
 על הספק דמציא צממה לנאשם תלוי אף נקבה מציאה על הודיא
 אף נקבה מציאה קרבן ונאכל אמרת
 לא

וא"כ י"כ אין שחיטה לעוף מן התורה ונראה דאין צריך למחוק דפרש"י בר' חנינא (ב) שהיה אמורא תלמידו של ר'
 יוחנן היה כדאיתא בסנהדרין דר' יוסי בר' חנינא והתניא ר"י בר חנינא מנין לחטאת העוף הבאה על הספק
 שאינה נאכלת. כגון ספק זבה ויולדת. וקצת קשה דמשמע דפשיטא ליה דבאה על הספק דמייתי קרא דאינה נאכלת וצריך לומר
 דסיפא דמילתא אמרי' מהך קרא: אפי' נקבה מביאה קרבן על הודיא הא לא צריך קרא דהושה הכותב אשה לאיש
 לכל עונשי שחטתו אלא שמים סימא דמלחא נקט: וכו' מביא קרבן על הספק אשם תלוי: אפי' נקבה מביאה וכו' כלומר קריבין
 בנקבה ולא בוכר כגון יולדת על הספק מביאה: ממין שהוא מביא על הודיא שהוא מביא חטאת בהמה: מביא על הספק

וריש לקיש אמר. טעמא שהאיש מדיר את צנו צניור כדי להנכו
 במצות: ואי משום חינוך אפילו אשה. מהא מדרת את צנה צניור:
 בשלמא רבי יוחנן דאמר הלכה היא צניור אמתו לפני צנו אין צנו
 לא. דהכי היא הלכה ואין משיצין כלל: אלא לריש לקיש אפילו צנו.

נמי ליהוי א' נזירה: צניור אין.
 צלשון נזירות אדם יכול להזירו
 כשהוא הלכה למשה מסיני ובלשון
 נדרים לא: לא מיבעיא בשאר נדרים.
 כגון להדירו להציא קרבן דלית ליה
 ניוול דמותר לשמות ציין דיכול
 להדירו (ו): אלא אפילו צנויותם
 כו'. צכולה שמעתא גרמיין אלא
 דריש לקיש וספרים שכתוב צנו ר'
 יוסי בר' חנינא שצממה היא: היינו
 דקמי מיהא או (א) שמיחוסו קרוביו.
 דכי היכי דהלכה היא שהאיש מויר
 את צנו הכי נמי הלכה שיכולין
 למחות: אלא לריש לקיש כל כמיניהו.
 דקרובין דאמרי ליה לא מיגמריה
 מנות: קסבר. ריש לקיש כל חינוך
 דלא ג' חשיצי ליה כגון חינוך
 דנזירות דציונא הוא דקא מגלה
 ראשו לא ניחא ליה לצריה ומשום
 הכי יכולים למחות: אפי' מותר
 לו לגלח וטע"ג דעביד הקפה וקעבר
 על לאו דלא תקיפו' דהכי הוא הלכה
 למשה מסיני: אלא לריש לקיש.
 היכי עבר על הקפה דהוי מדאורייתא
 משום חינוך: קסבר הקפה כל הראש.
 לא מיתסקר אלא מדרצנן ואחי חינוך
 כו': אהכי מגלה מייטי קרבן.
 ולית ציה משום חולין בעזרה:
 אלא לריש לקיש. דלמך דלא הוי
 ז'טעס אלא משום חינוך כיון דלא
 חל עליה נזירות מדאורייתא אישכח
 דקא מייטי חולין לעזרה: כי קא
 מיטמא מייטי אפרים ואכיל כהן
 מליקה. ולית ציה לא משום חולין
 לעזרה ולא משום מליקה דהכי הלכה
 למשה מסיני: אלא לריש לקיש.

כיון דמדאורייתא לא מייטי צנויות
 אשכחא דקמייתי חולין לעזרה וקא
 אכיל כהן נצילה: ה"ג סבר לה כר'
 יוסי כרבי יהודה דאמר אין שמיטה
 לעוף מן הסורה וחולין בעזרה לאו
 דאורייתא. והילכך כיון דמדאורייתא
 לא צעי שמיטה לא חשיצי נצילה ולא
 מייטי חולין לעזרה דאיסור חולין
 בעזרה לימיה לרבי יוסי אלא מדרצנן.
 ולמאן דקא מתרח' ידע ליה הכי.
 היכא אמר רבי יוסי הכי: מנין
 לחטאת העוף שגבה על הספק.
 כגון לדידה או דזינה שאינה נאכלת:
 תלמוד לומר. והדוא נזדמה והז
 את וזכו (ו): לפקיש נקבה לזכר מה
 זכר מציא קרבן. צממה על ודאי

אכל חלצ צשוגג וה"ה ודאי וזה אף נקבה מציאה קרבן על ודאי
 ליה חטאת העוף: מה זכר מציא. אשם תלוי על ספק אף נקבה
 מציאה קרבן על ספק לידה. אכל עדיין לא שמענו אשם ממין צממה
 אש ממין העוף אלא ממה שלמדנו שצממה זכר על הספק מאותו
 מין שצממה על הודיא שלעולם (ו) מציאין צממה אף נקבה ממין
 העוף שצממה על הודיא מציאה נמי על ספק לידה וחיבה:
 מה זכר מציא קרבן. על הספק ונאכל שהרי אשם תלוי נאכל
 אף נקבה שצממה קרבן מן העוף על ספק יהא נאכל:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א' ת"ח קסבר כי וכן
 מותר להציא הלחם והרצוע
 בשלה. מיהו הלחם והרצוע
 בשלה נמחק וצ"ל לשם מן
 הכל חזונו כ"ל: א"מ:
 ב' בא"ד והדס מירוק לשם
 שמים. מיהו שמים נמחק
 וצ"ל מ"ס: ג' ד"ה לזכר וכו'
 וז"ע דזה נמי וכו' כגון צני
 אש וכו' וצע"א יש לפרש
 בלשון זכר נאמרה. מיהו כגון
 וצע"א שם לפשט נמחק וצ"ל
 מן וז"ע וכו' עד בלשון זכר
 נאמרה הוא גליון ממש אלא
 שצ"ל שזכר נמחק דברי
 המוס' וצע"א יש לפרש
 ונראה דר' יוסי מייירי צוז
 שגבאל על הודיא וכו' ואינו
 מתכן ה"ע דו"ק וכו' וצ"ל
 א"מ יעושה"ד [ב] בא"ד אף
 היא נמי מציאה חטאת העוף
 היכא שגב עליה. מיהו היכא
 שגב עליה נמחק: ח' בא"ד
 וה"ה דמלי למימר מה זכר
 וכו' ספק זכה מציאה על
 הספק. מן מה על הספק
 צממה נמחק וצ"ל וה"ה דמלי
 למימר גבי זכר כמו כסומין
 כ"ל א"מ יעושה"ד:

כדי להנכו במצות דמי' סייג
 לפרישות. אמתו להכי בנו אין
 בתו לא דרך נתקבלה הלכה:
 אפי' נדרים נמי נדרים נמי
 סייג לפרישות: כל כמינהו
 דקרובים דאמרו לא הנגזר
 מצות וכולם [יכולין] למונעו מחינוך המצות. קסבר כל חנוך דלא חשיב ביונא הוה ולא ניחא ליה. כל חנוך שאין קרוביו
 חתשבי. אותו בורו הוה ולא ניחא ליה לצנו דלא רצו חכמים לתקן חנוך כזה שמת ישמע לקרוביו ועיבור על נזירות: הקפת
 כל הראש לא שמה הקפה. לא דאמר קריה אלא המשוח צדעיו לאחורי אוניו: קסב' חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא. בין
 הקרבן ובין אכילתו. דמשמע דכל דין נזיר עליו וקרובו נאכל חולין בעזרה לאו דאורייתא ועולה ושלימים יקרבו נזרה והחטאת
 חולין וירוק דהם לשם מה והאמור' קטרו לשם עיפם. כ"ר' דאמר איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה. יעלו לשם עיפם
 ונתערבו דם זהו יותן לשם מים ורחם אכיל בפידין: משום הכי כי נטמא מייטי צפורי' דכל משפט נזיר עליו: אין שחיט' לעוף
 מן התורה. וא"כ כי אם נחירה שיוצא הדם דרך סימנים: ה"ג (ר"ח) [ו"ח] וסבר לה כ"ר"י בר יהודה אמר

6) נראה ל"ל ד"ר בר חנינא דשמעמין מנא היה שהי רש"ל אמר משמו וכו' ועי' צמון.